

УДК:633.854.78:615.32

Омелянова В.Ю. аспірант

Херсонський державний аграрний університет

НОВА "ПРОФЕСІЯ" СОНЯШНИКА

Ключові слова: соняшник декоративний, гібрид, пелюстки, лікувальні властивості.

На сьогодні соняшник займає чільне місце у світовому виробництві олійних культур. Однак, у якості лікарської рослини, він є не достатньо вивчений. Саме тому є актуальним дослідження сучасних гібридів соняшника альтернативного використання – для створення нових варіацій виду та використання як лікарської сировини так і в озеленені території.

Завдяки безперервній праці селекціонерів, озброєних сучасними методами біотехнології та генетики, було створено понад 150 нових сортів та гібридів декоративних соняшників. Щорічно на ринку з'являються новинки, кожна з яких є новим словом у селекції виду.

Поєднуючи декоративні та лікувальні властивості соняшнику, його можна рекомендувати для озеленення присадибних ділянок, як в групових посадках так і в одиночних, як «живий» паркан. Протягом літа рослина радуватиме своїми декоративними квітами, а по осені можна зібрати суцвіття і використовувати як лікарську сировину.

Пелюстки соняшника мають сечогінну, жовчогінну, протизапальну, спазмолітичну та діуретичну дію. Цілющі властивості пелюсток сприяють зміцненню імунітету. Вони мають ранозагоювальні і знезаражувальні властивості, тому часто застосовуються зовнішньо як ліки для обробки шкірного покриву [1].

Відвар із жовтих пелюсток соняшника використовують при жовтяниці, хворобах печінки і жовчовивідних шляхів (хронічний холецистит), при дискінезії кишківника, бронхіальній астмі, хворобах дихальної системи та багатьох інфекційних захворюваннях (грип, малярія та ін.)

Настій пелюсток вважається хорошим відхаркувальним засобом, що сприяє розслабленню гладкої мускулатури внутрішніх органів та зниженню температури.

Препарати на основі рослини помітно покращують апетит.

Скористатися цілющими властивостями пелюсток соняшника можна при підвищеній нервовій збудливості, у разі надмірної пітливості, при нейродерміті, дерматиті, фурункульозі, проти серцевого, зубного та головного болю, болю неврологічного походження, при шлункових коліках, лікуванні ревматизму та радикуліту [2].

Примочки з відвару або настою на квітах соняшника декоративного швидко усувають всі ознаки герпесу. Нерідко корисні властивості пелюсток використовують для боротьби з псоріазом.

Пелюстки соняшника сприятливо впливають на сечостатеву систему людини. Часто застосовуються в оздоровчих програмах при сечокам'яній хворобі та при каменях в жовчному міхурі. Вони здатні регулювати метаболізм, а також допомагають розчинити сольові відкладення в кістках та суглобах.

Пелюсткове лікування також використовується травниками при цукровому діабеті.

Лікувальні засоби у вигляді відварів і настоїв допомагають організму швидше зупинити кровотечі, прискорюють загоєння ран, виразок та порізів.

Відвари з пелюсток соняшника застосовуються в косметології, зокрема для оздоровлення волосся.

Пелюстки соняшника дуже багаті різними вітамінами, макро- і мікроелементами, необхідними для підтримки здоров'я людини, тому часто використовуються в якості вітамінізованого засобу, який зміцнює імунну систему і усуває авітаміноз. При вживанні всередину цілющих пелюсткових розчинів відчувається приплив сил і бадьорості [3].

Також декоративний соняшник є відмінним медоносом, бджоли збирають в середньому 25 кг меду з гектара. Такий мед має золотистий колір. Соняшниковий мед має цілющі властивості, що дозволяє вживати його для профілактики захворювань. Продукт має ніжний аромат і приємний смак. Цей вид меду – справжній рекордсмен за змістом глюкози, також він містить вітаміни РР і Е. Американські вчені прийшли до висновку, що цей мед містить амінокислоти, необхідні для синтезу білків. Глюкоза повністю засвоюється організмом, швидко переходить в кров, вона необхідна для нормальної діяльності серцево-судинної системи, допомагає роботі серця. Мед зміцнює судинні стінки, ефективно виводить токсини, допомагає печінці, знімає набряки, має сечогінні властивості. Соняшниковий мед рекомендують вживати при серцевих захворюваннях, при атеросклерозі [4].

Таким чином, бачимо що, завдяки інноваційним селекційним досягненням гібриди декоративного соняшнику мають ряди переваг поєднуючи свою декоративність та лікувальні властивості. Тому, на базі дослідного господарства ДВНЗ «ХДАУ» нами закладений ряд польових дослідів з агробіологічної оцінки сучасного сортового та гібридного складу культури, їх відповідності екологічним вимогам зони Південного Степу, вивчення оптимальних строків сівби, норм висіву та елементів догляду як складової зональної органічної технології вирощування соняшнику лікарського з метою отримання високих і стабільних врожаїв сировини.

Бібліографія.

1. Фіто дом URL: <http://fitodom.com/uk/herbs/show/name/pieliustki-sonyashnika/latin/helianthus-annuus/price/0/pkg/40/id/143> (дата звернення 06.06.2020)
2. Сафонов М.М. Повний атлас лікарських рослин. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2008. 384 с.
3. Белик Э.В. Травник: Драгоценные рецепты народной медицины. Донецк: ООО «ПКФ «БАО», 2012. 928 с..
4. Хатина Травника URL: <https://karpatutea.com/p1159691430-tsvit-sonyashnika-tsvet.html> (дата звернення 05.06.2020)